

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2To/4/2016
Identifikačné číslo spisu:	9016898580
Dátum vydania rozhodnutia:	14.11.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:9016898580.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci proti obžalovanému S. J. pre zločin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. (zák. č. 140/1961 Zb.) na verejnom zasadnutí konanom 14. novembra 2017 v Bratislave o odvolaní obhajkyne obžalovaného S. J. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. októbra 2015, sp. zn. 5T 10/2002, takto

rozhodol:

Podľa § 258 ods. 1 písm. d), e), ods. 2 Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.) sa napadnutý rozsudok zrušuje vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Na základe § 259 ods. 3 Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.) obžalovanému

S. J., nar. X. R. XXXX v D. D., naposledy trvale bytom D. D., T. č. X, t. č. na neznámom mieste,

ukladá

podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. (zák. č. 140/1961 Zb.) v spojení s § 40 ods. 1 Tr. zák. (zák. č. 140/1961 Zb.) trest odňatia slobody vo výmere 42 (štyridsaťdva) mesiacov.

Podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. (zák. č. 140/1961 Zb.) zaraďuje obžalovaného na výkon uloženého trestu odňatia slobody do I. (prvej) nápravnovychovnej skupiny.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 27. októbra 2015, sp. zn. 5T/10/2002, v konaní vedenom proti obžalovanému S. J. ako proti ušlému tohto uznal vinným z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. [zák. č. 140/1961 Zb. (ďalej len „Tr. zák.“)], ktorý mal spáchať tak, že

1) na základe uzatvorenej ústnej dohody s J. W., nar. XX. O. XXXX, predmetom ktorej bolo dokončenie stavby rodinného domu majiteľa J. W. s manželkou, v obci N., jeho firmou A. - S. J. so sídlom v D. D., T. č. X a dodatočne vyhotovenej písomnej Zmluvy o dielo v zmysle ust. § 536 a nasl. Obchodného zákonníka, s dátumom 22. júna 1998, v dňoch 18. septembra 1998, 21. septembra 1998 a 23. septembra 1998, vyfakturoval faktúrami č. N., č. N. a č. N., opatrenými jeho firemným razítkom J. W. práce na objekte rodinného domu v obci Priečhod v sumách 205.205,- Sk, 236.592,- Sk a 207.795,- Sk, ktoré doložil príslušnými súpismi vykonaných prác a dodávok s vyčíslením ich celkových nákladov vo výškach zodpovedajúcich fakturovaným sumám a nechal si vyfakturované práce J. W. a jeho manželkou v sume 719.592,- Sk uhradiť tak, že títo mu v čase od 25. septembra 1998 do 20. októbra 1998 previedli na účet jeho firmy vedený v pobočke Prvej komunálnej banky v Banskej Bystrici celkom sumu 649.592,- Sk z finančných prostriedkov, ktoré im poskytol Štátny fond rozvoja bývania v Bratislave vo forme úveru a nenávratného príspevku a 8. októbra 1998 mu J. W. ešte v hotovosti vyplatil sumu 70.000,- Sk, hoci vyfakturované stavebné práce na rodinnom dome J. W. nevykonali, iba v minimálnom rozsahu zodpovedajúcom hodnote 12.774,80 Sk a napriek daným prísľubom, že práce v krátkom čase vykoná a zmluvným záväzkom, dostavbu rodinného domu nezrealizoval. Uvedeným konaním spôsobil J. W. s manželkou O. W. škodu vo výške 706.817,20 Sk,

2) v rozpore so skutočnosťou W. J., nar. XX. S. XXXX, predstieral, že jeho stavebná firma A. získala veľkú zákazku a to výstavbu pobočky NBS v Lučenci, na rozbehnutie ktorej potrebuje finančné prostriedky, pod uvedenou zámienkou postupne od W. J. v Banskej Bystrici, v čase od 15. januára 1999 do presne nezisteného dňa v mesiaci apríli 1999 formou pôžičiek prevzal spolu 3.400.000,- Sk s prísľubom, že zapožičané peniaze mu bez akýchkoľvek problémov bude schopný vrátiť, dosiaľ tak však neučinil a poškodenému W. J. dlhuje 3.400.000,- Sk,

Dňa 23. februára 2000 v Banskej Bystrici formou pôžičky vylákal od W. J. peniaze v sume 562.000,- Sk s prísľubom, že mu tieto vráti do 1. marca 2000, hoci už vopred vedel, že daný sľub, ako aj písomný záväzok nedodrží a peniaze poškodenému do 1. marca 2000 nevráti. Poškodenému W. J. dosiaľ sumu 562.000,- Sk nevrátil.

Dňa 29. februára 2000 od W. J. v Banskej Bystrici vylákal peniaze v sume 330.000,- Sk pod zámienkou, že mu za ne zaobstará americké doláre vo výhodnej cene. Dosiaľ mu však sľúbené americké doláre nezaobstaral a ani peniaze v sume 330.000,- Sk nevrátil.

Uvedeným konaním spôsobil W. J. škodu v sume 4.292.000,- Sk.

3) 15. júna 1999 v Banskej Bystrici od JUDr. S. C. prevzal 68.000,- Sk s prísľubom rýchleho zaobstarania amerických dolárov vo výhodnej cene a ich dodania ešte v ten istý deň poškodenému, hoci už vopred vedel, že tak nespraví a získané peniaze použije na iný účel. Sľúbené americké doláre dosiaľ JUDr. S. C. neobstaral a zo sumy 68.000,- Sk po urgenciách poškodeného tomuto vrátil 13. septembra 1999 iba 10.000,- Sk.

Poškodenému JUDr. S. C. tak dosiaľ dlhuje sumu najmenej 58.000,- Sk.

4) 15. apríla 1999 od K. H., nar. XX. V. XXXX, v D. D., formou pôžičky vylákal najskôr 80.000,- Sk a 10. júna 1999 čiastku 120.000,- Sk s prísľubom ich vrátenia v termínoch do 30. apríla 1999 a 25. júna 1999, pričom v rozpore so skutočnosťou predstieral, že s návratnosťou pôžičiek nebude mať problémy, nakoľko rozbieha projekt a dostane čoskoro 4.000.000,- Sk. V dohodnutých termínoch však pošk. K. H. peniaze nevrátil, až v priebehu mesiaca februára 2000, po opakovaných urgenciách poškodenej vrátil 35.000,- Sk, pričom sumu 165.000,- Sk jej dosiaľ dlhuje.

5) 28. apríla 1999 pred budovou Poštovej banky na Lazovej ulici v Banskej Bystrici formou pôžičky vylákal od K. D., nar. XX. S. XXXX, sumu 220.000,- Sk s prísľubom vrátenia tejto čiastky do 20. mája 1999, hoci vedel, že tak neučiní a peniaze jej v stanovenom termíne nevráti, na naliehanie poškodenej jej z pôžičky 9. júla 1999 vrátil iba 9.400,- Sk, sumu 68.000,- Sk vyplatil Ing. P. za vykonané práce pre

poškodenú, pričom zvyšok sumy 142.600,- Sk poškodenej K. D. dosiaľ nevrátil a jej dlhuje.

6) 10. mája 1999 pod zámienkou výstavby rodinného dvojdomu v lukratívnej časti mesta Banská Bystrica vylákal od U. I., nar. XX. A. XXXX, v jej byte na ul. F. č. XXXX/XX v D. D. ako zálohu na začatie stavby sumu 1.440.000,- Sk a neskôr 17. mája 1999 pod zámienkou výstavby garáží sumu 300.000,- Sk s tým, že po ukončení stavieb tieto ako stavebník prevedie do jej vlastníctva, hoci už vopred vedel, že sľúbenú výstavbu dvojdomu a garáží realizovať nebude, a ani o vydanie príslušných povolení na ich výstavbu nežiadal. Poškodenej U. I. zo sumy 1.740.000,- Sk vrátil iba 20.000,- Sk a dosiaľ jej dlhuje peniaze v sume 1.720.000,- Sk.

7) v presne nezistený deň v mesiaci august 1999 pred budovou Riaditeľstva telekomunikácií na Wolkerovej ul. č. 34 v Banskej Bystrici, formou pôžičky vylákal od S. F., nar. X. K. XXXX, najskôr 30.000,- Sk a neskôr 2. decembra 1999 v priestoroch uvedenej budovy peniaze v sume 60.000,- Sk pod zámienkou, že tieto potrebuje na stavbu rodinného domu v obci D. a vráti mu obe pôžičky do 15. decembra 1999 spolu aj s úrokom v sume 150.000,- Sk, pričom ako zábezpeku návratnosti pôžičiek uviedol do písomnej zmluvy o pôžičke motorové vozidlo zn. FIAT PUNTO, ev. č. D., ktoré nebolo jeho vlastníctvom, ale spoločnosti K., spol. s r. o. D. D.. Poškodenému S. F. dosiaľ peniaze nevrátil a spôsobil mu tak škodu vo výške 90.000,- Sk.

8) 17. augusta 1999 v Banskej Bystrici formou pôžičky prevzal od X. U., nar. XX. I. XXXX, peniaze v sume 50.000,- Sk s príslubom vrátenia zapožičaných peňazí menovanému do 1. septembra 1999, hoci už vopred vedel, že v uvedenom termíne mu zapožičané peniaze nebude môcť vrátiť a dosiaľ mu vrátil iba sumu 6.500,- Sk, čím X. U. spôsobil škodu vo výške 43.500,- Sk.

Za to uložil krajský súd obžalovanému S. J. podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere päť rokov, na ktorého výkon ho podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradil do II. nápravno-výchovnej skupiny.

Krajský súd zároveň podľa § 228 ods. 1 Tr. por. [zák. č. 141/1961 Zb. (ďalej len „Tr. por.“)] uložil obžalovanému nahradiť škodu poškodenému J. W. vo výške 23.462,03 eura, poškodenému JUDr. S. C. vo výške 1.925,25 eura, poškodenej K. H. vo výške 5.477,- eur, poškodenej K. D. vo výške 4.733,45 eura, poškodenému S. F. vo výške 2.987,45 eura a poškodenému X. U., škodu vo výške 1.443,94 eura s tým, že poškodených JUDr. S. C. a K. D. odkázal podľa § 229 ods. 2 Tr. por. so zvyškami ich nárokov na náhradu škody na konanie o občianskoprávných veciach a pozostalých po poškodených W. J. a U. I. odkázal podľa § 229 ods. 1 Tr. por. s ich nárokmi na náhradu škody na konanie o občianskoprávných veciach.

Ihneď po vyhlásení tohto rozsudku podala proti nemu obhajkyňa obžalovaného S. J. (zastupujúca ho v konaní proti úšľemu) odvolanie, ktorého rozsah vymedzila tak, že toto smeruje proti výrokom o vine, treste a náhrade škody.

V dodatočne predložených dôvodoch odvolania poukázala obhajkyňa obžalovaného v prvom rade na to, že obžalovaný sa počas celého konania vo svojich výpovediach, ako aj v písomných podaniach bránil tým, že sa necíti byť vinný zo zažalovaných skutkov.

Pokiaľ ide o čiastkový útok uvedený v bode 1) rozsudku, obhajkyňa uvádza, že obžalovaný vykonané práce vyfakturoval na základe žiadosti poškodeného, ktorý si ich nechal „prefinancovať“ cez Štátny fond rozvoja bývania. Zároveň tvrdí, že práce na rodinnom dome poškodeného začal vykonávať prostredníctvom firmy W.-I., ktorej pracovníci na stavbe reálne pracovali dva týždne, pričom za práce im bolo zaplatené. V tejto súvislosti zároveň namieta, že vykonaným dokazovaním sa nepodarilo preukázať skutočnú hodnotu vykonaných prác, keďže znalci neboli predložené preskúmateľné listinné dôkazy. Preto v znaleckom posudku uvedenú hodnotu vo výške 12.774,80 Sk nemožno považovať za hodnotu skutočne zrealizovaných prác. Podľa obhajkyne má vzájomný právny vzťah medzi obžalovaným a poškodenými povahu súkromnoprávneho vzťahu, ktorého predmet (dokončenie stavby

rodinného domu) nebol naplnený pre nedodržanie zmluvných podmienok a preto sa nejedná o trestný čin.

K bodu 2) rozsudku uvádza, že napriek vykonanému dokazovaniu je otázne, či vôbec a ak áno, v akej výške poškodený W. J. požičal obžalovanému peniaze. V danom prípade totiž proti sebe stojí tvrdenie obžalovaného a dôkazmi nepodložené tvrdenie poškodeného, ktoré prvostupňový súd vyhodnotil podľa obhajkyne jednostranne v neprospech obžalovaného. Spochybňuje pritom pravdivosť uznania dlhu vo výške 3.400.000,- Sk, ktoré bolo predložené ako dôkaz v trestnom spise, keďže poškodený zlikvidoval skutočné doklady o pôžičkách a sám si do uznania dlhu, v ktorom v čase podpisu obžalovaným nebola napísaná žiadna suma, dopísal sumu, akú uznal za vhodnú.

Pokiaľ ide o bod 3) rozsudku, obhajkyňa namieta, že vykonaným dokazovaním nebol preukázaný úmysel obžalovaného podviesť poškodeného JUDr. S. C. v súvislosti so zadovážením amerických dolárov za sumu 68.000,- Sk. Poukazuje pritom na to, že sám poškodený vypovedal, že obžalovanému v minulosti niekoľkokrát požičal nižšie sumy peňazí, ktoré obžalovaný vždy vrátil.

Rovnako aj vo vzťahu k bodu 4) rozsudku obhajoba tvrdí, že poškodená K. H. v minulosti viackrát požičala obžalovanému peniaze, ktoré jej vrátil, do roku 1998 - 1999 s tým neboli žiadne problémy, tie vznikli až následne, keď sa obžalovaný dostal do finančných problémov. Namieta preto existenciu úmyslu obžalovaného podviesť poškodenú, pričom tiež tvrdí, že obžalovaný poškodenej v skutočnosti vrátil 100.000,- Sk a nie iba 35.000,- Sk.

Pokiaľ ide o bod 5) rozsudku, poukazuje obhajkyňa na to, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že sa v skutočnosti nejednalo o pôžičku, ale o zálohu na práce, ktoré mal obžalovaný pre poškodenú K. D. vykonať. V zhode s výpoveďou obžalovaného obhajkyňa v odôvodnení odvolania uvádza, že obžalovaný za materiál a vykonané práce vyplatil Ing. P. sumu 68.000,- Sk, čo tento svedok potvrdil, a okrem 9.400,- Sk vrátil poškodenej aj dvakrát po 30.000,- Sk. Preto ani v tomto prípade nebol preukázaný úmysel obžalovaného vylákať od poškodenej peniaze s úmyslom požičať si peniaze a tieto nevrátiť, keďže ide o klasický občiansko-právny vzťah.

V bode 6) rozsudku spochybňuje odvolateľka záver, že by obžalovaný prevzal od poškodenej U. I. sumu 1.400.000,- Sk na stavbu rodinného domu a tvrdí, že finančné prostriedky boli určené na rôzne obchody pre poškodenú, kedy pre ňu zakúpil rôzne cennosti a zlato. Osobitne pritom poukázala na to, že obžalovaný mal byť v súvislosti s týmto čiastkovým útokom vydieraný.

Pokiaľ ide o bod 7) rozsudku odvolateľka uvádza, že obžalovaný nepoprel, že by si peniaze od poškodeného S. F. nepožičal, rozhodne však nemal v úmysle poškodeného podviesť a požičané peniaze nevedel vrátiť, pretože sa stal obeťou vydierania.

Napokon aj vo vzťahu k bodu 8) rozsudku obhajkyňa tvrdí, že obžalovaný popiera, že by si od poškodeného X. U. požičal peniaze, hoci vedel, že ich nebude môcť vrátiť. Aj v tomto prípade nemohol obžalovaný peniaze vrátiť, pretože bol vydieraný a obratý o všetky peniaze a majetok. V nadväznosti na to uvádza, že finančné problémy obžalovaného začali v roku 1996, keď mal byť nútený platiť výpalné 1.500.000,- Sk, pričom k zhoršeniu jeho situácie prispela aj insolventnosť jeho obchodného partnera X. N., ktorá vstúpila do konkurzu, a v priebehu trestného konania bol opakovane vydieraný a zbitý, čo sa veľmi negatívne podpísalo aj na jeho zdravotnom stave. Obžalovaný tak nemal mať úmysel poškodených podviesť, keď len mylne predpokladal, že bude môcť požičané peniaze vrátiť a preto nie je daná jeho trestná zodpovednosť vo všetkých bodoch obžaloby, ale iba občiansko-právna zodpovednosť.

V závere dôvodov odvolania spochybňuje odvolateľka procesnú použiteľnosť a závery znaleckých posudkov vypracovaných za účelom zistenia zdravotného stavu obžalovaného.

Z týchto dôvodov navrhla obhajkyňa obžalovaného, aby odvolací súd podľa § 258 ods. 1 písm. a), b),

c), d), ods. 2 Tr. por. zrušil odvolaním napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil prvostupňovému na nové prejednanie a rozhodnutie, resp. aby oslobodil obžalovaného a poškodených odkázal s ich nárokmi na občianskoprávne konanie.

Najvyšší súd ako odvolací súd na podklade vyššie uvedeného, riadne, včas a oprávnenou osobou (§ 304 Tr. por.) podaného odvolania so zreteľom na ustanovenie § 564 ods. 3 Tr. por. (zák. č. 301/2005 Z. z.) v súlade s § 254 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým mohol odvolateľ podať odvolanie, ako i správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, a prihliadajúc pritom i na vady, ktoré neboli odvolaním vytýkané, dospel k záveru, že odvolanie obhajkyne obžalovaného je sčasti dôvodné, no z iných, než ňou namietaných dôvodov.

V rámci tohto prieskumu sa najvyšší súd zamerail v prvom rade na to, či v posudzovanej veci boli splnené podmienky na konanie proti obžalovanému ako proti ušlému (§ 302 ods. 1 Tr. por.).

Z obsahu predloženého spisového materiálu pritom zistil, že počnúc decembrom 2014 obžalovaný prestal preberať zásielky krajského súdu, opustil dovtedajšie miesto jeho pobytu bez toho, aby súdu oznámil zmenu bydliska, a napriek vydanému príkazu na zatknutie sa jeho pobyt nepodarilo polícii vypátrať, pričom podľa jej správ obžalovaný prerušil akýkoľvek styk so známymi osobami. Zároveň z lekárskeho správ vyplývalo, že obžalovaný bol na ošetrovaní poslednýkrát 11. decembra 2014, jeho dlhodobá práceneschopnosť bola ukončená z dôvodu, že sa nedostavil na kontrolu. Podľa správy Všeobecnej zdravotnej poisťovne zo 17. júna 2015 od 1. januára 2015 nebola obžalovanému poskytnutá žiadna zdravotná starostlivosť, neboli mu predpísané žiadne lieky a nebola naplánovaná žiadna operácia ani iný zdravotnícky výkon, hoci dovtedy mu bola zdravotná starostlivosť poskytovaná takmer neustále a to pre rôzne zdravotné ťažkosti, ktorými mal trpieť (čo zároveň podporuje správnosť záverov znalcov, ktorý v priebehu konania posudzovali jeho zdravotný stav). Za takéhoto stavu dospel súd prvého stupňa k správnejmu záveru, že obžalovaný sa vyhýba trestnému konaniu prinajmenšom tým, že sa skrýva.

V ďalšom kroku najvyšší súd zisťoval, či sú splnené podmienky konania proti ušlému aj v odvolacom konaní. Na základe lustrácií v dostupných informačných systémoch a správ, ktoré si vyžiadal, pritom zistil, že obžalovaný má stále nahlásený trvalý pobyt v Banskej Bystrici na ul. T. č. 1, napriek tomu, že sa tam už niekoľko rokov nezdržiava. Iné miesto pobytu oficiálne hlásené nemá, upovedomenie o verejnom zasadnutí neprevzal ani na žiadnej z adries, na ktorých sa v priebehu doterajšieho trestného konania zdržiaval, a jeho aktuálny pobyt sa nepodarilo vypátrať ani polícii. Obžalovaný nie je vo väzbe, ani vo výkone trestu odňatia slobody, nemá aktívnu registráciu v Sociálnej poisťovni, nepoberá nemocenské dávky, dávky v nezamestnanosti, ani dôchodok a na území Slovenskej republiky mu bola naposledy poskytnutá zdravotná starostlivosť 15. decembra 2014. Z uvedeného je zrejmé, že obžalovaný sa naďalej vyhýba trestnému konaniu tým, že sa skrýva, a preto aj najvyšší súd pokračoval v konaní proti nemu ako proti ušlému.

Odvolací súd na základe predloženého spisového materiálu ďalej zistil, že krajský súd vykonal v rámci riadneho procesného postupu, t. j. bez podstatných väd konania, ktoré by odôvodňovali zrušenie napadnutého rozsudku, dokazovanie v rozsahu potrebnom pre náležité objasnenie veci (§ 2 ods. 5 Tr. por.), všetky zákonne vykonané dôkazy následne dôsledne vyhodnotil jednotlivo i v ich súhrne (§ 2 ods. 6 Tr. por.) a na ich základe dospel k správnyim skutkovým zisteniam. Zároveň rešpektujúc ustanovenie § 125 Tr. por. prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku podrobne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov a tiež ako sa vyrovnal s obhajobou obžalovaného, osobitne pokiaľ obžalovaný spochybňoval výšku prijatých, resp. vrátených peňazí. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je tiež zrejmé, akými právnymi úvahami sa krajský súd spravoval, keď skutok kladený obžalovanému za vinu posúdil ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. Preto pokiaľ ide o výroky o vine a náhrade škody, odvolací súd sa plne stotožnil s presvedčivými a vo všetkých smeroch logickými dôvodmi prvostupňového rozhodnutia a aj so zreteľom na to, že uplatnené odvolacie námietky sú opakovaním doterajšej obhajoby obžalovaného, v podrobnostiach na ne odkazuje a k veci dodáva.

Podstata podaného odvolania vychádza z argumentácie, že obžalovaný nemal úmysel poškodených podviesť, len mylne predpokladal, že bude môcť požičané peniaze vrátiť. Preto podľa odvolateľky nie je daná jeho trestná zodpovednosť, ale iba zodpovednosť občianskoprávna.

Tejto argumentácii však nemožno prisvedčiť. Z vykonaných dôkazov totiž bez rozumnej pochybnosti vyplýva, že obžalovaný existenciu občianskoprávnych, resp. obchodnoprávnych vzťahov od počiatku len predstieral a to v snahe získať od jednotlivých poškodených požadované finančné prostriedky.

Konkrétne vo vzťahu k čiastkovému útok v bode 1) napadnutého rozsudku treba uviesť, že obžalovaný, ktorý sám nemal oprávnenie na vykonávanie stavebných prác, prostredníctvom firmy W.-C. zabezpečil iba prípravné stavebné práce na rodinnom dome poškodeného J. W., ktoré boli podľa svedka N. W. vykonávané asi dva týždne. Teda v podstate len dovtedy, kým obžalovaný nezískal požadované peniaze. K ukončeniu prác zo strany firmy W.-C. pritom došlo z dôvodu, že obžalovaný odmietol za vykonané práce zaplatiť s odôvodnením, že nie sú peniaze, hoci tieto mu už boli poškodeným poskytnuté a to v celkovej sume 719.592,- Sk. Obžalovaný pritom nepodnikal žiadne ďalšie reálne kroky smerujúce k tomu, aby sľúbené stavebné práce zabezpečil a získané peniaze poškodenému ani nevrátil. Z uvedeného je zrejmé, že obžalovaný už od počiatku nemal v úmysle zabezpečiť stavebné práce v rozsahu zodpovedajúcom finančným prostriedkom, ktoré od poškodeného J. W. vylákal.

Pokiaľ ide o čiastkový útok v bode 2) napadnutého rozsudku, poukazuje najvyšší súd na to, že podľa výpovede svedka Ing. arch. T. U. obžalovaný v súvislosti s projektom výstavby pobočky NBS v Lučenci vykonával iba technickú podporu, ktorá spočívala v zabezpečení vzoriek kameňa a v špecifikácii technických parametrov v projektovej fáze. Nezabezpečoval žiadnu dodávku kameňa, pričom k realizácii predmetného projektu nikdy nedošlo. Napriek tomu obžalovaný pred poškodeným W. J. dlhodobo vystupoval ako dodávateľ tejto stavby a vylákal tak od neho 3.400.000,- Sk. Rovnako aj v prípade poškodenej U. I. [bod 5) rozsudku] obžalovaný nevykonával žiadne kroky smerujúce k výstavbe rodinného dvojdomu a garáží a toto od počiatku iba predstieral.

Vo vzťahu k poškodenej K. H. [bod 4) rozsudku] zas obžalovaný predstieral, že rozbieha projekt v rámci, ktorého čoskoro získa 4.000.000,- Sk (tvrdil, že peniaze mu už boli poukázané poštou), a teda už v čase ich požičania konal s úmyslom, že ich v dohodnutých (ani nie mesačných) lehotách do 30. apríla 1999 a 25. júna 1999 nevráti. Už len so zreteľom na to musel obžalovaný tiež vedieť, že v dohodnutej lehote nevráti ani peniaze, ktoré si požičal 28. apríla 1999 od K. D. [bod 5) rozsudku], v auguste a 2. decembra 1999 od S. F. [bod 7) rozsudku], 17. augusta 1999 od X. U. [bod 8) rozsudku] a 23. februára 2000 od W. J. [bod 2) rozsudku]. Pred S. F. navyše predstieral, že poskytnutú pôžičku zabezpečuje motorovým vozidlom, ktoré v skutočnosti nevlastnil. Obžalovaný napokon nemal ani žiadnu možnosť výhodne zabezpečiť nákup amerických dolárov a aj toto iba predstieral v snahe získať peniaze od W. J. [bod 2) rozsudku] a JUDr. S. C. [bod 3) rozsudku].

Z uvedeného vyplýva, že u obžalovaného nebola daná žiadna okolnosť, s poukazom na ktorú by sa, hoci aj bez primeraných dôvodov, mohol spoliehať, že požičané peniaze vráti, ako v odvolaní tvrdí jeho obhajkyňa. Naopak z výsledkov vykonaného dokazovania je zrejmé, že obžalovaný konal v priamom úmysle získať peniaze buď vôbec, resp. prinajmenšom v stanovenej lehote nevrátiť. Pokiaľ odvolateľka v zhode s výpoveďami obžalovaného tvrdí, že ten nemohol vrátiť požičané, resp. na iný účel poskytnuté peniaze preto, že bol vydieraný a musel platiť výpalné, treba uviesť, že podľa obžalovaného mal byť vydieraný už od roku 1996, teda dávno predtým, než začal páchať v tejto veci stíhanú trestnú činnosť. Preto aj keby najvyšší súd uveril tejto obhajobe obžalovaného, táto by nebola spôsobilá zbaviť ho viny, keďže v takom prípade by od počiatku konal s vedomím, že od poškodených získané finančné prostriedky použije na zaplatenie výpalného, čo ale pred nimi zatajil. Navyše, napriek tomu, že obžalovaný mal byť podľa jeho slov vydieraný v podstate nepretržite od roku 1996, ani v jednom z početných trestných konaní, ktoré v tejto súvislosti inicioval, nedokázal popísať žiadneho z útočníkov

dostatočne konkrétne na to, aby mohol byť identifikovaný, čo spochybňuje pravdivosť týchto jeho tvrdení do takej miery, že im nemožno veriť.

Obžalovaný tak uviedol jednotlivých poškodených do omylu, v ktorom mu títo poskytli finančné prostriedky, čím sa na ich úkor obohatil a zároveň im spôsobil škodu veľkého rozsahu a teda konaním kladeným mu za vinu naplnil všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. Odvolacie námietky sú tak v tomto smere neopodstatnené.

V tejto súvislosti najvyšší súd len pre úplnosť dodáva, že škodou, ktorú obžalovaný týmto konaním spôsobil, je celá suma vylákaných peňazí bez ohľadu na to, že časť z nich niektorým poškodeným spravidla na ich opakované naliehanie vrátil. Keďže ale odvolanie bolo v posudzovanej veci podané iba v prospech obžalovaného, akákoľvek zmena napadnutého rozhodnutia v tomto smere neprichádzala do úvahy.

Pokiaľ ide o výrok o treste, krajský súd dospel k správne mu záveru, že už neprichádza do úvahy uloženie súhrnného trestu vo vzťahu k skoršiemu odsúdeniu obžalovaného Okresným súdom Žiar nad Hronom vo veci vedenej pod sp. zn. 3T/65/2005, keďže medzičasom došlo k zahľadaniu tohto odsúdenia. Uniklo však jeho pozornosti, že skorší rozsudok, ktorým bol pôvodne v tejto veci uložený súhrnný trest vo výmere šesť rokov, bol zrušený iba na podklade odvolania podaného v prospech obžalovaného. V takom prípade platí, že v novom konaní podľa § 264 Tr. por. je vzhľadom na zákaz zmeny k horšiemu hranicou výmery trestu odňatia slobody, ktorú nemožno prekročiť, rozdiel medzi výmerou trestu uloženého pôvodným rozsudkom ako trestom súhrnným a trestu, ktorý bol uložený skorším rozsudkom. Keďže vo veci vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 3T/65/2005 bol obžalovanému uložený trest odňatia slobody vo výmere osemnásť mesiacov, rešpektujúc zákaz zmeny k horšiemu (§ 264 ods. 2 Tr. por.) mohol byť v novom konaní obžalovanému uložený samostatný trest najviac vo výmere štyri a pol roka.

K tomu treba navyše uviesť, že obžalovaný bol medzičasom (tiež v konaní proti ušlému) odsúdený aj právoplatným rozsudkom Okresného súdu Prešov z 23. marca 2016, sp. zn. 41T/70/2010, pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák., ktorý páchal v období od 1. decembra 2007 do 30. júna 2015. Tento prečin tak dokončil (a teda spáchal) až potom, čo bol v posudzovanej veci 9. októbra 2009 prvýkrát vyhlásený odsudzujúci rozsudok. Preto ani vo vzťahu k odsúdeniu Okresným súdom Prešov neprichádzalo do úvahy ukladanie súhrnného trestu.

Vo vzťahu k výroku o treste treba napokon uviesť, že hoci prvostupňový súd správne konštatuje, že na celkovej dĺžke konania má značný podiel práve obžalovaný, nemožno prehliadnuť, že sčasti k nej prispeli aj okolnosti nezávislé od jeho vôle (napr. zmena personálneho obsadenia prvostupňového súdu, v dôsledku ktorej došlo k zmene v zložení senátu a opakovanému vykonávaniu dokazovania). Zohľadniac uvedené a celkovú dĺžku konania (od spáchania skutku viac než sedemnásť rokov a od vznesenia obvinenia viac ako šesťnásť rokov) je nutné konštatovať, že trestná vec obžalovaného nebola prejednaná v primeranej dobe. Preto prihliadajúc aj na mieru zavinenia obžalovaného v tomto smere je namieste mimoriadne zníženie trestu.

Nezistiac žiadnu chybu vo výroku o náhrade škody potom najvyšší súd z uvedených dôvodov zrušil napadnutý rozsudok iba vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a sám rozhodol tak, že obžalovanému uložil trest odňatia slobody vo výmere štyridsaťdva mesiacov, na ktorého výkon ho zaradil do I. nápravno-výchovnej skupiny.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.